

УДК 327

ВЗАЄМОВИГІДНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНСЬКОГО Й ІНДОНЕЗІЙСЬКОГО УРЯДІВ

Ірина Дужа

*Білоцерківський національний аграрний університет,
факультет права та лінгвістики
пл. Соборна, 8/1, 09100, м. Біла Церква, Україна*

У статті висвітлюються особливості співпраці українського й індонезійського урядів за роки незалежності держав. Особливу увагу було приділено економічному співробітництву, зокрема й в аграрному секторі.

Ключові слова: Республіка Індонезія, відносини України, встановлення співробітництва, співпраця.

Республіка Індонезія – країна в Південно-Східній Азії, що складається з багатьох груп островів, розташованих біля екватора між Індійським і Тихим океанами. Малаккською протокою Індонезія відділена від Західної Малайзії та Сінгапуру, морями Сулу і Сулавесі – від Філіппін, Тиморським і Афурськими морями – від Австралії.

На виборах 17 серпня 1945 р., що проходили в місті Джакарта, першим президентом було оголошено Сукарно, який проголосив незалежність Республіки Індонезія (далі – РІ). Світова спільнота прийняла цей факт неоднозначно, що призвело до початку визвольної боротьби – «періоду Революції», який тривав до 1950 р. Першим керівником зовнішньополітичного управління став Ахмад Субарджо, приватний будинок якого перетворився на Міністерство зовнішніх справ, де він приймав міжнародні делегації та підписував перші договори та меморандуми.

Після визнання незалежності Індонезії як рівноправного члена міжнародних відносин та індонезійського уряду як керівного органу новоутвореної держави країна активно розпочала свою міжнародну діяльність. Вже 1955 р. РІ провела Конференцію країн Азії й Африки в місті Бандунг. Важливу роль країна відіграла в русі неприєднання. Режим «керованої демократії», запроваджений Сукарно наприкінці 1950-х рр., був спрямований на зближення із країнами комуністичного блоку, але спроба заколот 30 вересня – 1 жовтня 1965 р. призвела не тільки до зміни керівництва країни, а й до зміни векторів зовнішньополітичного курсу. Другий президент країни Сухарто обрав «прозахідний» напрям і спрямував свої зусилля на зміцнення власної влади, встановивши режим «нового порядку». Світова економічна криза 1998 р. призвела до внутрішнього економічного колапсу в Індонезії, що стало причиною численних демонстрацій проти Сухарто та його режиму. У травні 1998 р. він був змушений піти у відставку з посади президента, у країні розпочався період «реформації», головною метою якого була поступова демократизація суспільства та реформування всіх головних галузей суспільно-політичного життя. З обранням шостого президента Сусіло Бамбанг Юдойоно розпочався період «постреформації» [1].

Індонезійський уряд визнав незалежність України 28 грудня 1991 р., така «миттєва» реакція спричинена тим, що індонезійська дипломатія неготова була до розпаду Союзу Радянських Соціалістичних Республік (далі – СРСР), а Україна не була дуже відомою як складник СРСР. Дипломатичні відносини були встановлені 11 червня 1992 р., а 1994 р. розпочала роботу передова група дипломатів Посольства Індонезії в Києві, укладений про-

токол між Україною та Республікою Індонезія про співробітництво в галузі вищої освіти (27 серпня 1994 р.). Цього ж року розпочав виконання обов'язків Посол Республіки Індонезія в Україні.

1996 р. в Джакарті розпочала свою роботу передова група українських дипломатів і було відкрито Посольство України. Розпочався період зближення двох країн і встановлення взаємовигідних відносин. Першим поштовхом став офіційний візит міністра закордонних справ України до Індонезії та укладання угоди між урядами України та Республіки Індонезія про економічне та технічне співробітництво (26 лютого 1996 р.); державний візит президента України, результатом якого стало:

- укладення спільної декларації про принципи відносин і співробітництво між Україною і Республікою Індонезія (11 квітня 1996 р.);

- Торговельна угода між урядами України та Республіки Індонезія (11 квітня 1996 р.);

- Угода між урядами України та Республіки Індонезія про сприяння та захист інвестицій (11 квітня 1996 р.);

- Угода між урядами України і Республіки Індонезія про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи (11 квітня 1996 р.);

- Угода між урядами України і Республіки Індонезія про повітряне сполучення (11 квітня 1996 р.) [2].

Того ж року з візитом в Україну прибув міністр оборони і безпеки Індонезії. Було проведено зустрічі з президентом України, прем'єр-міністром, міністром закордонних справ і міністром оборони України. Це свідчило про зацікавленість індонезійської сторони в оборонній співпраці. За результатами зустрічі ухвалений меморандум про взаєморозуміння між Міністерством оборони України та Міністерством оборони і безпеки Республіки Індонезія щодо співробітництва в галузі озброєнь і військової техніки, матеріально-технічного забезпечення і технічної допомоги (8 липня 1996 р.).

Після глобальної економічної кризи й азіатської фінансової кризи 1998 р. в економічному секторі Індонезія відзначилася значним прогресом. 2009 р. індонезійська економіка зростала на 4,5%, а 2010 р. – більше ніж на 6%. Індонезійський експорт та інвестиції перевищили докризовий рівень. Водночас рівень бідності та безробіття зменшувалися. Це є результатом стабільної макроекономічної політики, здорового банківського сектора в період після фінансової кризи 1997 р. та комплексної програми реформ, які було розпочато в основному у 2005 р. Відношення боргу до валового внутрішнього продукту (далі – ВВП) значно зменшилося: із 77% у 2001 р. до 27% у 2010, що є найнижчим показником у світі.

Як і в інших країнах Азії, купівельна спроможність зростає, а дохід на душу населення 2010 р. досягнув 3 015 доларів Сполучених Штатів Америки (далі – США), тоді як 2009 р. він становив 2 329 доларів США. Це є поворотним пунктом для економіки, для створення динамічного споживчого ринку. Як член великої двадцятки Індонезія є сильною країною в динамічній Азії. Згідно з даними звіту Світового економічного форуму 2011 р., 2010 р. Індонезія посіла 18 місце серед країн «Великої двадцятки». ВВП Індонезії – 707 млрд. доларів США, вона є четвертою країною у світі за кількістю населення, яке становить 234 мільйонів.

Згідно з даними звіту Світового економічного форуму, 2010 р. Індонезія посіла 44 місце серед 139 країн у Глобальному рейтингу конкурентноспроможності. 2005 р. Індонезія покращила свої показники, у результаті чого піднялася в рейтингу на 10 позицій, досягнувши за цей період найкращих результатів серед країн «Великої двадцятки». У цьо-

му рейтингу Індонезія посідає кращу позицію щодо країн БРІКС (за винятком Китаю, який перебуває на 27 позиції). У цьому рейтингу Індонезія посідає вищу позицію, ніж Індія (51-ше місце), Бразилія (59-те місце) та Росія (63-тє місце), тоді як Україна – на 89-му місці. Крім того, за даними Світового банку за червень 2010 р., Індонезія стоїть на 121 місці серед 183 країн за простотою ведення бізнесу, тоді як Україна – на 145-й позиції.

Двостороннім відносинам між Індонезією й Україною вже понад 20 років. За цей час обидві країни розвивали співпрацю в багатьох сферах, як-от: економіка, торгівля, політика, туризм, культура, оборона, а також співробітництво в таких міжнародних організаціях, як Організація Об'єднаних Націй (далі – ООН). Обидва уряди підтримують і розвивають добрі двосторонні відносини. Ми маємо два механізми для того, щоб підтримувати та просувати нашу добру співпрацю: перший механізм – це Міжурядова українсько-індонезійська комісія з економічної та технічної співпраці, яка розробляє, оцінює та досліджує шляхи просування двосторонніх відносин і співпраці в галузі економіки, торгівлі, інвестицій, стандартизації, малого та середнього бізнесу, промисловості, транспорту, сільського господарства, наукового та технічного співробітництва та туризму і, звичайно, на її засіданнях відбувається обмін поглядами на поточний стан національних економік та ін. Другий механізм – це двосторонні консультації, які проводяться з метою обговорення питань розвитку співробітництва в політичній сфері та поточних політичних питань між Індонезією й Україною [4].

Перше засідання Міжурядової українсько-індонезійської комісії з економічного та технічного співробітництва та Двосторонні консультації відбулися 28 вересня 2005 р. в Києві. Під час засідання було обговорено питання активізації торговельно-економічного, гуманітарного та військово-технічного співробітництва. Друге засідання Комісії відбулося в Джакарті 2 червня 2009 р. Під час засідання сторони обговорили питання активізації двостороннього торговельно-економічного та гуманітарного співробітництва. За результатами роботи Комісії укладено Протокол і Угоду про співробітництво між Торгово-промисловою палатою (далі – ТПП) України та ТПП РІ.

Отже, основні напрями розвитку двостороннього торговельно-економічного та науково-технічного співробітництва формувалися, насамперед, під час засідань Міжурядової українсько-індонезійської комісії з питань економічного та технічного співробітництва (третє засідання заплановано на лютий 2018 р.)

Важливим кроком у новій активізації відносин між країнами стало укладення меморандуму про співробітництво між Міністерством аграрної політики і продовольства України та Міністерством сільського господарства Республіки Індонезія щодо співробітництва в галузі сільського господарства (серпень 2016 р.).

Український експорт до РІ, здебільшого, представлений сільськогосподарською продукцією (зернові культури, продукція борошномельно-круп'яної промисловості, сухі ячні продукти, кукурудзяний крохмаль) та товарами чорної металургії. Україна імпортує з РІ сільськогосподарські товари (пальмову олію, какао, каву, чай), продукцію електронно-машинобудування, легкої та паперової промисловості.

Найбільш перспективними галузями двостороннього торговельно-економічного співробітництва є: сільське господарство (постачання зернових культур і товарів їх перероблення, свіжих овочів і фруктів); військово-технічна (постачання та ремонт військової техніки й озброєння, а також передача технології їх виготовлення); енергетична (постачання турбін, генераторів, трансформаторів для теплових і гідроелектростанцій); машинобудівна (гірничовидобувне, газоперекачувальне обладнання); металургійна (технології та обладнання для металургійних заводів), фармацевтична і харчова [3].

Україна зацікавлена в завершенні узгодження проекту Протоколу між Держпродспоживслужбою й Індонезійською агенцією із сільськогосподарського карантину Міністерства сільського господарства Республіки Індонезія про співробітництво у сфері карантину та захисту рослин. Наприкінці цього року запланований візит фахівців із питань карантину та захисту рослин Держпродспоживслужби для проведення двосторонніх консультацій із фітосанітарних питань експорту української пшениці на ринок Індонезії.

Також Мінагрополітики та Держпродспоживслужба працюють над доступом української продукції тваринництва на ринок Індонезії. Наразі Держпродспоживслужба збирає список зацікавлених українських виробників для подальшого відпрацювання необхідних документів для відкриття доступу української яловичини на ринок Індонезії. Також службою було отримано зразки запитальників на експорт яловичини за стандартом халяль, які в разі зацікавленості в експорті мають бути заповнені та передані з інформацією про виробничі потужності.

Індонезія зацікавлена в розширенні двосторонньої торговельної співпраці, розвитку інвестиційних відносин в агропромисловому комплексі. Країни обговорили питання організації двостороннього форуму у форматі «Бізнес до бізнесу» наприкінці листопада 2017 р. в м. Києві в межах Третього засідання Міжурядової українсько-індонезійської комісії з економічного і технічного співробітництва.

За даними Державної служби статистики України, експорт агропродовольчої продукції в січні – вересні 2017 р. становив 13,1 млрд. доларів США. Це на 2,6 млрд. – тобто майже на 25% – перевищило відповідний показник 9 місяців 2016 р. [4].

Індонезія – це потужна країна, що розвивається і набуває великого значення у світовій політиці й економіці не тільки серед країн Азії, але й на Європейському континенті. Взаємовигідна співпраця України й Індонезії перебуває на шляху економічного розвитку. Пріоритетними напрямками розвитку двох країн повинна стати поглиблена співпраця в аграрному секторі, в освітній галузі (програми студентського обміну між вищими навчальними закладами, програми стажування).

Список використаної літератури

1. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua/ekspertna-dumka/view/article/indonezija-shljakh-iz-tretogo-svitu-v-pershii/>.
2. URL: <http://indonesia.mfa.gov.ua/ua/ukraine-id/legal-acts>.
3. URL: <http://uaforeignaffairs.com/ua>.
4. URL: <http://agravery.com/uk/posts/show/ukraina-ta-indonezia-rozsiruvatimut-torgovelnividnosini>.

MUTUALLY BENEFICIAL COOPERATION BETWEEN THE UKRAINIAN AND INDONESIA GOVERNMENT

Iryna Duzha

*Bilotserkivskyj National Agrarian University,
Faculty of Law and Linguistics
Soborna sq., 8/1, 09100, Bila Tserkva, Ukraine*

The article spotlights peculiarities of cooperation between Ukrainian and Indonesian governments during the years of independence of the states. Particular attention was paid to economic cooperation, especially in the agricultural sector.

Key words: Republic of Indonesia, relations of Ukraine, establishment of cooperation, cooperation.